

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
 VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠESTNÁST STRANÁCH.

Predplatná cena:
 Na celý rok --- 4 koruny --- hal.
 Na pol roka --- 2 " --- "
 Na štvrt roka --- 1 " --- "
Jednotlivé číslo 8 hal.

Zodpovedný redaktor:
Dr. ALEXANDER ERNSZT,
 páp. komorník.
 Majiteľ a vydavateľ:
JÁN MOLNÁR.

Redakcia a vydavateľstvo:
 Budapešť, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám.
 Sem sa majú posilať predplatky, taktiež dopisy do novín,
 ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify.
 Rukopisy sa nazpak nedávajú.

Boj proti daňovému zákonu.

Napísal: Štefan Haller, krajinsky vyslanec kresťanskej ľudovej strany.

Mungovská vláda znovu hrozný zločin zpáchala proti väčšine odaných občanov. Vieme my si to vysvetliť, prečo Tisza s jeho mungovskou stranou nič nevie previesť proti Viedni veľkým kapitalistom, vždy ale neohrozený hrdina je, keď sa o tom jedná, aby utlačené boly najspravodlivejšie požiadavky krajiny a záujmy malých občanov. Z Viedne má jeho moc, veľkí kapitalisti ale mungom peniaze dajú ku voľbám, preto sú ich poníženi sluhovia, ba otroci. Je pravda, že mungovskej vláde dane platia a vojakov dávať musia malí občania, týchto však neboja sa mungovci, bo pri voľbách, keď by sa na nich vypomstíť mohli, kúpia ich ako čriedu baranov a mungovci nazdávajú sa, že i naďalej ostanú na vláde, bárs pre ich zločiny zaklína a nenávidí ich celá krajina.

V týchto smutných okolnostach rozumný človek teší sa s tým porekadlom: s krčahom zatiaľ chodia na vodu, kým sa rozbije. Toto porekadlo prv-neskôr a my úfame už onedlho, vyplní sa aj na Tiszovi a Lukácsovi. Mungovská vláda najnovšie tak hrozne prehrašila sa proti záujmom krajinským a zvlášte malých hospodárov, že nevedno ako snesie následky tohoto nového prečinu. *Lukács zaiste na Tiszov rozkaz k vôli veľkých kapitalistov a mungovskej strany odročil do života uvedenie daňového zákona Wekerleho, ba i to slúbil, že premení a prepracuje celý ten zákon.*

Nad týmto najnovším prečinom mungovským

zhroziť sa musí každý malý občan, každý hofer a vôbec každý človek skrovných dôchodkov, bo je to attentát namierený proti ich vačkom. A tento attentát proti chudobe, mungovci hotoví sú zpáchat k vôli tých, ktorí krajinské dane posial neplatili v primeranej výške.

Pod koalíciou utvorený zákon Wekerleho zostavený je na tej zásade, že *šetriť treba tých čo majú menšie dôchodky, na kapitalistov že väčšie dane treba uvaliť, a že také dôchodky, ktoré nevyhnutne potrebné sú k vyživeniu, od každej dane treba oslobodiť.*

Proti tomuto novému zákonu, hneď ako bol utvorený, hrozný krik zdvihli veľkí obchodníci, fabrikanti, bankári, veľkých dôchodkov fískáli, lekári a burziáni. Lukács sotva stal sa finančným ministrom, hneď nepriaznive posudzoval nový zákon o daňovej reforme a jeho do života uvedenie odročil až do roka 1913. S tým zabezpečil si podporu veľkých kapitalistov ku voľbám roku 1910. Roky rýchle uplynuly a len skoro svitol rok 1913, v ktorom dľa Lukácsovho sľubu do života uvedený mal byť nový zákon o daňovej reforme. Tu zas s koncom r. 1912. krajinskí mungovski vyslanci, židia Vilhelm Vázonysi (Weissfeld) a Pavel Sándor (Schlossberger) zdvihli hrozný krik a s veľkými kapitalistami celej krajiny protestovali proti prevedeniu nového daňového zákona. Terajší finančný minister Teleszky, staval sa zprvu, že zákon na každý pád prevede. Pozdej ako pravý mungo dal sa ale vyjednávať so židmi a prevedenie daňového zákona odročil najprv na pol roka, pozdej na celý rok, až konečne Lukács slúbil, že celkom premení nový zákon o daňovej reforme.

V akom smysle, to si môžeme predstaviť. Iný minister v podobnom páde bol by zažakoval, Teleszky pravda i ďalej ostal finančným ministrom, dľa obyčaje mungovskej.

Pohliadnime bližšie na odročenie prevedenia nového daňového zákona, čo znamená pre ľudí menších dôchodkov. *Znamená ono len tolko, že ľudia s menšími dôchodkami i napozatým dane musia platiť dľa stareho zákona, kdežto nový daňový zákon zabezpečil im značné oblahčenia.*

Nový daňový zákon ľuďom malých dôchodkov zabezpečuje nasledujúce výhody:

1. Klúč pozemkovej dane z doterajších päťadvadsiat percentov znižuje na dvadsiat percentov a spolu ustaluje, že pozemková daň celej krajiny súhrnom nesmie viacej obnášať, ako 74 millionov korún. (Dľa stareho zákona táto daň obnášala 75·6 millionov korún.) Keby ale pozemková daň celej krajiny obnášala vyše 74 millionov, vtedy znížiť treba klúč pozemkovej dane.

2. Nový daňový zákon zotiera od 30 do 35 percentov dvíhajúcu sa dôchodkovú prirážkovú daň a miesto tej uvádza od 0·6 do 5 percentov dvíhajúcu sa všeobecnú dôchodkovú daň. Dľa tohoto, majitelia s dôchodkom niže 12 tisíc korún mali platiť menšiu daň, majitelia ale s dôchodkom vyše 12 tisíc korún mali platiť väčšiu daň ako doteraz.

3. Dôchodok niže 800 korún nový zákon osloboduje od dôchodkovej dane. Čo toto znamená, vidaf z nasledujúceho: Kto má 300 korún čistého katastrálneho dôchodku, ten dľa zákona platiť má daň od dôchodká 750 korún. Dľa tohoto v smysle stareho zákona platiť: 76·50 korún pozemkovej dane, 23·40 kor. dôchodkovej prirážkovej dane, 10 korún II. triedy výrobkovej dane, spolu teda platiť 109·90 korún. Dľa nového daňového zákona mal by platiť 60 korún pozemkovej dane. Dôchodkovú daň neplatiť, ponnevác jeho dôchodok obnáša 750 korún teda menej ako 800 korún. Neplatiť ani II. triedy výrobkovú daň, bo tá má byť zotrená. Jedným slovom platiť má 60 kerún. **Teda o 49 90 korún menej ako dľa stareho zákona**

4. Nový daňový zákon zotrel II. triedy výrobkovú daň a daň od hlavy.

Z tohoto vidno, že nový daňový zákon zvláštne výhody zabezpečuje v prvom rade ma-

lým ľuďom. O tieto výhody prídu naši malí ľudia roku 1913 a jestli ten nový zákon k vôli židovstvu a kapitalistom neprevedú alebo zprotoria mungovci, ubohý ľud i naďalej stonaf bude pod nespravedlivým hrozným odanením.

My rozhodne žiadame do života uvedenie nového zákona daňového, neodstupujeme ale od toho aby ako to nový zákon ustálil, prirážková daň opatrovania chorých obnášala 5 percentov, na žiaden pád ale 10 percentov, ako to nariadením ustálil chce mungovská vláda.

Mungovská vláda jej odročením do života uvedenia nového daňového zákona malým ľuďom zapríčinila škody najmenej 10 do 12 millionov korún.

K vôli židom, veľkým obchodníkom, fabrikantom, veľkého dôchodku fiskálom a iným kšeftárom vláda obetuje najživotnejšie záujmy malého ľudu. Každému dáva, každému sľubuje, márne peňaze, len aby moc udržala v rukách. Hrozné útraty mungovskej vlády platiť musí ľud. *Keď ale príde ku volbám, nech každý statočný občan odplatí sa mungom!*

Porada šárišskej ľudovej strany krnst'anskej.

Šárišská ľudová strana kresťanská 4. februára vydržiavala poradu v Prešove. V porade tejto súčasnilo sa do pol sta neohrozených bojovníkov kresťanskej ľudovej strany a zastúpená bola celá stolica šárišská. Viacerí vymlúvili svoju neprítomnosť, osvedčili sa však, že so všetkým súhlasia, čo v porade uzavreté bude.

V mene kresťanskej ľudovej strany snemovej ku porade prišli: gróf Aladár *Zichy* skutočný vnútorný tajný radca, pápežský praelát Ján *Molnár*, krajinskí vyslancovia Štefan *Haller* a Ján *Bartos*.

Gróf Aladár *Zichy* k vedeniu zápisnice požiadal prešovského pravotára Achillea *Baán* a ako predseda zahájil poradu rečou, v ktorej na krátko posvietil na rozporenie politické a označil cieľ terajšej porady.

Pápežský praelát Ján *Molnár* do podrobna vysvetlil účinkovanie a súčasnenie sa kresťanskej ľudovej strany v terajších bojoch politických a odovodnil, že opozícia a s ňou i kresťanská

ľudová strana, násilensvom nútená bola nastúpiť cestu ktorou i prítomne pokračuje v boji za práva ľudu. Spomenul i predlohu o volebnej reforme, ktorá pozbavením ľudu o jeho práva a celou mechanikou pri jej uvedení do života nemožnú čini každú obranu proti akéhokoľvek smeru vláde.

Štefan *Haller* poukázal na to, že Lukáčsová zákonná predloha o volebnej reforme nielen ľud ozbíja o jeho práva, lež zvlášte namierená je proti záujmom katolíkov. Tento zámer ľahko môže platiť ako veľavýznamný precedens v tých cirkevnopolitických otázkach, s ktorými nebodaj v krátkom čase zaoberať sa bude parlament Uhorska. Tisza i najkonzervatívnejšie živly vohnal do tábora radikalizmu. Ľudia demokratického pokroku, ktorí konzervovať chcu čo je toho hodné, pod prítomne panujúcim systémom chystať sa môžu k boju proti rozvlnenému prúdu radikalizmu. K dosiahnutiu víťazstva v tomto boji však potrebná je politická organizácia. Vyzval preto poradu k bezodkladnému organizovaniu kresťanskej ľudovej strany.

Na otázku predsedu porada jednohlasne uzavrela, že na území sárišskej stolice utvorí a prevede politickú organizáciu kresťanskej ľudovej strany.

Pápežský praelát Ján *Molnár* vysvetlil spôsobu utvorenia a pravidiel politickej organizácie kresťanskej ľudovej strany.

Krajinský vyslanec Ján *Bartos* v dlhšej reči dokázal, jak veľmi osožná je politická organizácia kresťanskej ľudovej strany, nadovšetko v čas volieb.

Ku predmetu organizácii rečnili ďalej praepošt-farár Štefan *Hartsár*, radca svätej stolice farár Ján *Kurimszky* a praepošt farár Adalbert *Zaborovszky*, po čom za oduševnenej nálady porada zakľúčená bola.

Bratia Katolíci! Čítajte a predplácajte len v čisto katolíckom duchu písané noviny. Takéto noviny sú «Kreštan». «Kreštan» už cez XIX. devätnásť rokov bráni našu cirkev, zastáva našu svätú vieru a zmužile bojuje za všetky oprávnené záujmy Slovákov. Presvedčeny kreštan číta a predpláca len «Kreštana».

Z katolíckej Ľudovej Jednoty.

Veľkolepé slávnosti v Ríme.

V úvodnom článku opisali sme minule, že na pamiatku víťazstva cisára Konštantína Veľkého v tomto roku 300 ročné jubileum slávia v Ríme. Svätý otec pápež Pius X. cieľom usporiadania týchto slávností vymenoval zvláštnu radu. Jeho Svätosť spolu vyzval aj biskupov celého sveta, aby ku zariadeniu týchto slávností v každom biskupstve zostavili miestne výbory. Okrem toho svätý Otec vyzval predsedníctva katolíckych spolkov celého sveta, aby počnúc od mesiaca marca do júna púte viedly do Ríma. **Od nás z Uhorska slávnostnú púť do Ríma povede Katolícka Ľudová Jednota.** Cestovanie s touto púťou bude lacné a pohodlné a pútnikov povedú spoľahliví a obozretní vodcovia. Kto zaujíma sa o túto slávnostnú púť, nech o bližšiu zprávu obráti sa na **ústrednú kanceláriu Katolíckej Ľudovej Jednoty.** (Adressa: Budapešť, IV., Ferenciek-tere 7. II. poschodie.)

Presvedčení sme a pevne ufame, že i z našich ct. čitateľov mnohí použijú túto príležitosť, *súčastnia sa na tejto púti a na veľkolepých slávnostiach v Ríme.*

Pomoc pre rodiny narukovaných rezervistov.

Kolki z nás myslia na tých ubohých rezervistov, ktorí prinútení boli opustiť a zanechať svoje zamestnanie a svoj rodinný krb a museli narukovať k vojsku. Sú to otcovia a rôzneho povolania mužovia. Mnohí z nich majú manželku a deti. Iní udržiavajú starých, chorých rodičov. Každý z nich má svoje povolanie, svoj stav a svoje zamestnanie. Toho však vzdaf sa museli, jaknáhle k vojsku pozvala ich neuprošiteľná vojenská vláda. Tam sú tí rezervisti na srbských a ruských hraniciach. Ďaleko od svojich. Konajú povinnosť v pluhavom čase, v dani súc nehodám a nešťastiu. Kolko biedy a nesnádz prežijú oni každý deň? Nuž a tí, ktorých doma nechali? Odišiel udržiavateľ rodiny, čo si počne ten ubohý stavec, ktorému oni výživu dali? Čo tá manželka, tie deti ktoré z ich práce žily? Jako oni túzia po svojom chlebo-dajcovi? Kolke strachy prežijú pre tých, ktorí

ďaleko od nich vydaní sú neistému, ba hroznému osudu?

Človek sa nazdával, že naša vláda staraf sa bude o rodiny tých poľutovania hodných rezervistov, ktorí blízko nepriateľa brania vlast od tak dávneho času. Vláda však posial ani len nemyslela na to, aby rodinám rezervistov, na nichž namierené sú pušky a kanóny nepriateľa, dala daakej podpory a pomoci. Ani jednému generálovi a ani jednému ministrovi neprišlo na um, že tie rodiny, ktoré ostaly bez svojho udržiavateľa, trpia núdzu, hladujú a zadlžia sa. Nie. O to u nás nikto nemá starosť, bo v Uhorsku len služby a obeť žiadajú od občanov, odmenu však nedajú im za konanú službu.

Tak je to i s rodinami pod zbraň pozvaných rezervistov. Kolkí aj z našich čitateľov oplakávajú syna, manžela, otca, brata, príbuzného, priateľa, bo brutálna moc odtrhla ho od nich a vzala ho do cudziny, aby tam vlast a kráľa bránil a či tí veľkí páni vedia a vedia, čo trpí jeho opustená rodina? Niet sa z čoho živiť, bo pracovné ruky konajú vojenskú službu. Opustená rodina hladuje, zadlži sa. Mnohí rezervisti za ten čas utratia rodičov, zomre im manželka, dieťa a vláda predsa nepomáha. Hľa, v susednom Rakúsku už dávno vyniesli zákon, dľa ktorého pomoc obdržia tie rodiny, ktorých udržiavateľov povolali k vojsku. U nás povýšili platy a penzie dobre plateným pánom. Strovili státisíce na Tiszových žandárov a policajtov, na rezervistov však nikto nemyslel. Opustení z domu žalostné listy vypisujú narukovaným rezervistom, títo v deputáciach chodia ku vojenským dôstojníkom, aby naliahli na vládne medzítka, nech už raz porobia poriadky. Citlivejší dôstojníci sami vyzývajú vplyvnejších politikov, aby sa zaujali za rodiny rezervistov, volanie to však odznie bez výsledku, bo vláda iba na to myslí, ako poistí žandarmi Tiszov režim a ako ozbíjať občanov o politické práva.

Na voľby mala vláda milliony, na snemovú stráž už sú peniaze pohromade; ku uduseniu všeobecného strajku vláda už porobila prípravy, na hladujúce rodiny rezervistov ale v krajinskej pokladnici neni ani haliera. Načo to, hovorí Lukács. Sedliak nech slúži pri vojsku. To je jeho povinnosť.

Takto sa odmeňuje vláda rezervistom.

Nech by byly krajinské voľby, zaraz mala by vláda milliony na dušekupectvo, na podporu rezervistov nemá — lepšie povedané nechce mať — ani haliera. Neni to hanba? Rakúsky parlament zaraz odhlasovaj pomoc, náš mungovský ale posial na to ani nemyslel, bo mungo nemá citu, mungo len o sebe má starosť. Všeliakí panákovia kradnú krajinské peniaze, rodina vojaka ale musí hladovať, bo veď to je vlastenectvo.

Kliatba nech je na takej vláde, ktorá tisíce rodín hladovať nechá vtedy, keď skoro každý vládny človek prevádza výnosné obchody.

Rezervista.

Obžaloby proti Lukácsovskej vláde.

Celý svet hľadí na Uhorsko, bo tolko zbojstva, lúpeže a kmínstva nikde sa nestáva, ako u nás. Excellenciaši, vysokých stavov páni, ministri, poslanci pomiešaní sú do takých špinavých obchodov, že cudzozemsko pluje na to. Nenie to viac tajnosťou ani pred celým svetom, že u nás ministri, štátni tajomníci, sudcovia, poslanci, bankovní správcovia majú lepkavé ruky a že hodní sú toho, aby sedeli v žalári. Nám to neni nič nového, bo veď známe naše pomery a známe aj tých pánov, ktorí nečestným obchodom nadobudli si majetky a bohatstva. My sa nezarážime nad tým, keď noviny odhalia panamy istých pánov, cudzozemsko však len od jedného času s pozornosťou sprevádza naše pomery a hľa, už tá mienka je o Uhorsku, že je to domovina pánskych kmínov a panamistov.

Dňa 17. februára pred budapešianskym porotným súdom zpadne opona, ktorá posial kryla ohromnú panamu. Obžaloby zdvihnuté tam budú nie proti obyčajnému človekovi, lež proti ministerpredsedovi Lukácsovi a už aj táto okolnosť dáva zaujímavosť tomu porotnému pojednávaniu. Istotne aj cudzozemské noviny vyšlú svojich zpravodajcov ku tomuto pojednávaniu, bo veď neni to maličkosť prvého a najvyššieho úradníka krajiny obviňovať s tým, že krajinské peniaze upotrebil na voľby, na podplácanie a napájanie voličov a že svoj majetok hriješnou cestou nadobudol.

Bývalý štátny tajomník Zoltán Désy takého obžaloby dvíha proti ministerpredsedovi. A buda-peštiansky porotný súd v tejto háklivej záležitosti pojednáva 17. februára.

Je to zaiste veľká senzácia. Nevedno vopred, ako sa súd skončí. Jestli Désy dokáže pravdivosť svojej obžaloby, tak je Lukács na veky ztratený. Désy istotne dobre si premyslel, k čomu sa chystá a jaké následky pre neho bude mať ten súd, jestli nevie dokázat jeho obžaloby Désy je muž vážny a požíva úctu tých najvyšších politických kruhov. Nemožno predpokladať o ňom, že ľahostajne sa odhodlal také obžaloby zdvihnúť proti Lukáčsovi. A že je tomu tak, vidno z toho, že sa na takých svedkov odvoláva, ktorých slovo veľa váži. Vládne noviny a klika Lukáčsová snažia sa podvrátiť Désyho obžaloby, vyhlasujúc to za osočovanie a pomluvu. Tú obranu však neslobodno tak brať, ako čo by vyvrátené byly s ňou obžaloby Désyho. Vládne noviny musia brániť svojich udržavateľov, čo by tí očividome klamali, kradli a zbíjali.

Musime ustáliť, že Désy nepovedal nové veci, len to je nové, že Désy dokázal vie, čo žaluje. Veď verejnou tajnosťou je, že kto chce v Uhorsku dobré a výnosné obchody robiť a krajinu čím lepšie obrať, ten musí platiť do kassy vládnej stránky. Veď každá liberálna vláda predávala barónstva, zemanstva, rady a vyznačenia, aby sohnala peniaze na kortešácie. Takýmto spôsobom mungovskú kassu naplnil aj Héderváry. Alexander Jeszenszky ministerský radca najlepšie vie, ktorý íoišpán a mungovský kandidát kolkó obdržal. Désy tvrdí, že to byly aj verejné, krajinské peniaze. Jestli je to pravda, tak vláda okradla štátnu pokladňu a s týmito ukradenými peniazmi podplácala voličov, aby hlasovali na mungovských kandidátov. A tak vládných poslancov vyvolili za verejné peniaze. Peniaze tie my občania sme platili akožto daň a tak i my ľudáci prispeli sme k tomu vlastným grošom, aby v snemovni bolo čím viac mungov. Jestli teda Désy pravdu tvrdí, ako sa opováži vláda chvastať s tým, že ona z dôvery voličov obdržala väčšinu? A kolkokrát sa vystaťovali s tým Héderváry a Lukács, ačpráve Désy udajne dokázal vie svedkami, že mungovia za ukradené peniaze obdržali poslanecký mandát.

Z tohoto však logične to nasleduje, že takí ablegáti mali by sa vzdaf mandátu. Neslobodno Uhorsko natoľko korrumpovať, aby v jeho parlamente kmíni sedeli.

Jestli Désy dokáže, že Lukács je vinen, tak ho treba prisne posúdiť, bo keď jedna kompánia z toho cieľu otrávi mravy Uhorska, aby sa na vláde udržala, tak tú kompániu vyhubiť treba. To je povolaním a povinnosťou toho súdu, ktorý vynesie výrok nad obžalobou Zoltána Désyho.

Fatranský.

Čo ubíja Uhorsko?

Častokrát sa schádzam s jedným starým liberálom a besedujem s nim o rôznych záležitostiach. Hodas sme my dvaja rozdielného smýšľania a politického presvedčenia, preto nepovadíme sa ani pri najtuhšej dišpute. Starý ten páňko vychvaluje liberalizmus a o inej strane čuť nechce. On je zaľúbený do Lukácsa, do Tizmu a do strany mungovskej, bo jednúc i on bol liberálnym poslancom a ešte ani posial nezabudol na tie dobré časy, keď sa i on opekál pri masťnom hrnci a vyberal z neho čím žirnejšie kúsky. Nevie zabudnúť tie dobré časy a nemá inej žiadosti, len ešte raz sa dostať k tomu masťnému hrneu. Toho sa však už nedožije, nielen preto, že je už pristarý, lež aj preto nie, bo on by zdarma chcel dostať poslanecký mandát, aby volebné trovy, ktoré vláda pre mungovských kandidátov assignuje, strčiť mohol do svojej kešene. Starý môj mungo vyžije síce bez poslanectva, bo je človek majetný, predsa ale rád by si dal vytlačíť na svoje navštivenky «krajinský poslanec».

Aj nedávno som politizoval s mojim starým mungom. Všeličo sme pospomínali, medzi iným židov a úradníkov a pri týchto dvoch otázkach ktoré tak blízko týkajú sa Uhorska, milý môj mungo ostal opozíciarom. Áno, bromžil na židov, ako čo by ho židáci jednostajne zdieľali, ačpráve on mal spôsob a príležitosť židov podškľávať. Uznal môj mungo, že židia ohromnú moc majú a že vlády uhorskej veľmi chybyly, keď židom dovolily voľný príchod do Uhorska, a keď im za korisť hodily obyvatelstvo Uhorska.

— Pane — povedal som mu — veď vy práve v tej dobe ste bol krajinským poslancom,

keď sa židáci vzťahovať počali, prečo ste sa neozval proti tejto zkaže?

— Hja, priateľu môj, starý Tisza nedovolil hovoriť o židoch. Pamätajte, za jeho ministerpredsedníctva bol svetochýrny tisaeslársky proces, kde žalovaní boli istí židáci, že jedno kresťanské dievča zavraždili z rituálneho zvyku. Od tehdajšej vlády záviselo, aby pravda na vrch vyšla a aby po krajine vznikol najdivší antisemitizmus. Vláda však bránila židov a vrahovia prepustení boli na slobodu. Od toho času židáci ožili. Antisemitizmus i s jeho politickou stránkou zanikol, bo židáci ostali vládnymi kortešmi, ktorí nielen že hlasovali na vládných kandidátov, lež státisíce obetovali na volebné trovy. A na vládných krokodilov obetujú a hlasujú oni aj včul. Nemyslite si, že vládna strana, ministri a tí najvyšší úradníci zalúbení sú do židov, lež udusujú v sebe antisemitizmus, aby neodpúdili od seba obetavých kortešov a vlastencov.

— Je to dosť smutné, že tí páni radšej obetujú kresťanské obyvateľstvo Uhorska zdieračom kazárskym, ako čo by verejne zakročili proti nim, ako to robia v Rusku.

— Hja, u nás to neide. My sme tak zamotaní so židmi, že takmer od nich závisí Uhorsko. Ja som za to, aby vrchnosti s drákovskou prísnosťou zakročili proti úžerníkom, proti kmínom a šudierom židovským, nuž ale môj protest nemal by žiadneho prajného výsledku. Práve tak sme i s úradníkmi. Niet krajiny, kde by bolo tak veľa príživníkov, ako je u nás. Taká žobrácka krajina, aká je naša, dovoľuje si ten luxus, že udržiava na zbyť rôznych darebákov. Kancellárie preplnené sú nimi. Zožerú nás.

— Prosím, kto že rozmnožuje počet úradských? Pravda že vláda. Prečo že to robí? Prečo posielala na biedne obyvateľstvo uhorska róty krkavcov, ktorým nič neni dosť?

— To je hrúza.

— Áno, hrúza a vláda predsa utvára nové a nové úrady. Jednostajne povyšuje platy úradským a posielala do penzie dosť mladých a práceschopných ľudí. Či tí páni neznajú žiadneho milosrdenstva? Nevedia páni ministri, že úradských udržiavajú daňujúci občania? Čím viac lenivcov v kancelláriach, tým väčšie sú porcie

daňujúcich. Aj u nás v našom mestečku kolko je úradských? Načo sú nám traja slúžnovci? Tú prácu aj jedon by vybavil, keby tak pilne pracoval, ako jedon priemyselník alebo roľník pracovať musí, aby ako-tak žiť mohol. Tu nám však pošlú troch slúžnovcov, aby sa mal kto v karty hrať a zajacov naháňať. Máme tiež aj mnoho úradníkov, pri tom však stoličná samospráva nestojí nič. Stoliční úradníci sú iba na to, aby pred voľbami kortešovali a ľud preháňali. Či nenie tak?

— Prosím vás, každá vláda svojich podriadených k tomu používa, aby dostala väčšinu. Pri tejto veci neprídu do ohľadu prostriedky. Tak je to všade, Minister rozkáže föišpánom a odtiaľ idú rozkazy až ku dedinským rychtárom. Kto od vlády závisí, povinný je napomáhať vládu.

— Naši úradníci preto nemajú samostatnosť v politike, lež sú hlasujúce mašiny. Beda tomu úradníkovi, ktorý by hlasoval proti vláde. Pre túto príčinu nechce vláda tajné hlasovanie pri voľbách. Obáva sa, že by jej podriadení úradníci v takom páde, keby vláda nesplnila ich požiadavky, prešli na opozíciu. Ubohé Uhorsko, kde ani intelligenti nesmejú mať politické presvedčenie a dľa neho hlasovať pri voľbách!

— Veru uhohe Uhorsko! Zožerú ho židáci a beamteri.

Takto sa vyslovil môj mungo o našich pomeroch. Denique aj najzafatejší liberál uzná, že je v Uhorsku veľa hniloby a že bliži sa čas, keď Uhorsko na vnivoč vynde. Liberalizmus ho hrdúsi. Tisza, Lukács a ich druhovia kopajú mu hrob.

Kto zachráni našu vlasť? **To s istotou prevede jedine kresťanská ľudová strana.**

Politik.

To i to o alkohole.

Napísal: Dr. Jozef Tiszo.

II.

O hrozných následkoch požívania liehových nápojov svedčí i to, že *natolko podmaní človeka, že bárs dobre vie, že otravu pije, predsa odoláť jej nemôže!* Oстане jej otrokom; radšej odvrhne od úst svoj posledný krajčiek chleba, radšej bude chodiť bosý a otrhaný, nehaňbí

sá pre to, že žena a dietky mu hlad trpia, nevšímne si toho, že mu gazdovstvo upáda, v triezvom stave aj uzná, že záhubu si kupuje a hnusný smrad ten drahým grošom platí — a predsa z diabolských pazúrov tejže besnoty vyslobodiť sa nemôže! A prečo? Preto, bo opilstvo je nemoc tela a duše — opilec je chorý telesne a duševne! Telo opilca napáchne alkoholom, žalúdok mu navykne na tú preriedenú otravu, tak že je nespokojný, nervózny, dokiaľ pekelná žiadost jeho nie je vyplnená. A takto nakazená telesná sústava hroznú moc má aj na celú dušu opilca. Vidí sa nad priepasťou, cíti na sebe kliatbu, zksuje úpadok na zdraví, a na gazdovstve, tak sa mu zdá, že ho niekto za hrdlo hrdúsi a vymôcť sa nemôže, pristaví sa neni vstave, jeho hrozná tyranská chuť na «potúženie sa» vládne s nim úplne, žene-tiahne ho kde sa jej zalúbi. A to všetko preto, bo táto ohavná nemoc opilstva v prvom rade nakazí a zničí vôľu človeka.

Opilec nevie si rozkázať sám sebe, opilcovi rozkazuje jeho náruživosť, aj to len vtedy, keď si zas vypíť treba; opilec nevie zapreť seba, ani len vtedy nie, keď smädnom trápený odvrhne od seba všetko, čo mu k živobytiu, k odevu a k udržaniu gazdovstva je potrebné, len aby si vypíť mohol. Opilstvo teda utvára na tomto svete nové stvorenie: človeka bez slobodnej vôle! Preto roku 1911. August Fischer-Colbrie, biskup košický, na jednom shromaždení povedal tieto slová: Stratený majetok s usilovnosťou dá sa nazpäť nadobudnúť, stratenú slobodu môžeme si s vytrvanlivosťou a odhodlanosťou vydobíť, lež zničenú dušu, prepitý rozum a skrpatenú vôľu nikto viac nevydobije si v prvotnej hodnote, bo však chybuje mu priam tá základná podmienka, aby mal vôľu k tomto dušenému znovu narodeniu. A opilec priam tejto silnej vôle nemá, jemu priam táto zmužilá odhodlanosť chybuje!

Keď by teda inšieho dôkazu nebolo, táto jedna smutná zkušenosť musí nás presvedčiť o tom, že alkohol je jed a otrava, ktorú nie Pán Boh stvoril, lež pekelná zlosť diabla vymyslela k zničeniu a k zatrateniu pokolenia ľudského. Predbežné tieto myšlienky už vopred podvrátia všetky tie snahy, s ktorými opilci užívanie alkoholu ospravedlnia a za potrebné predstavia sa usilujú. Ľudia pijatike odovzdaní sú slabí,

nemajú sily k odhodlaniu sa, aby sa zriekli špatného zvyku, mnohorozy ani nechcejú sa ho zrieknuť, bo v ňom radosť a rozkoš nachádzajú, a preto sami sebe nahovoria, že oni vlastne dobre robia, keď alkohol užívajú, bo že vraj *alkohol v zime hreje a v lete chladí*, teda pijme ho či v lete či v zime, však on je vždy dobrý a užitočný!

Na toto rozumkovanie ale čo hovoria lekári a učenci?

To hovoria, že liehový nápoj ani nehreje, ani nechladí, lež jednoducho ohlupuje! Telo, sústave ľudskej, nie ohava alkohol, lež zdravá potrava, jedlo a pokrm dáva teplo a silu. Keby liehový nápoj zohrieval, nepomrzlo by tolko opitých ľudí! Príčinu toho, že opitý človek prečo tak chytro zamrzne, zrejším spôsobom nám podáva jedon lekár, keď v knihe svojej takto píše: «Hneď po užití liehu kožné žily sa rozšíria, koža sa začervená a pocítíme teplo. Po ďalšom požití však lieh umrtví zužujúce nervy žil a žily ostanú rozšírené. Následkom toho je, že krv dlho ostáva v koži, ochladzuje sa a telo ztráca veľké množstvo teploty. Opitý človek zamrzne preto, bo z kože jeho ako z pece valí sa teplota dotiaľ, kým neztratí tolko teploty, že nastane smrť.»

Kto mal príležitosť človeka ťažkú prácu konajúceho od užívania opojných nápojov odhovárať, mnoho razy mohol slyšať to, že *alkohol dáva silu*. — Lepšie mi ide práca od ruky, keď sa posilním, keď sa potúžim! — Keď už v práci unavený ustávam, vypijem si mierku a práca znovu ide!

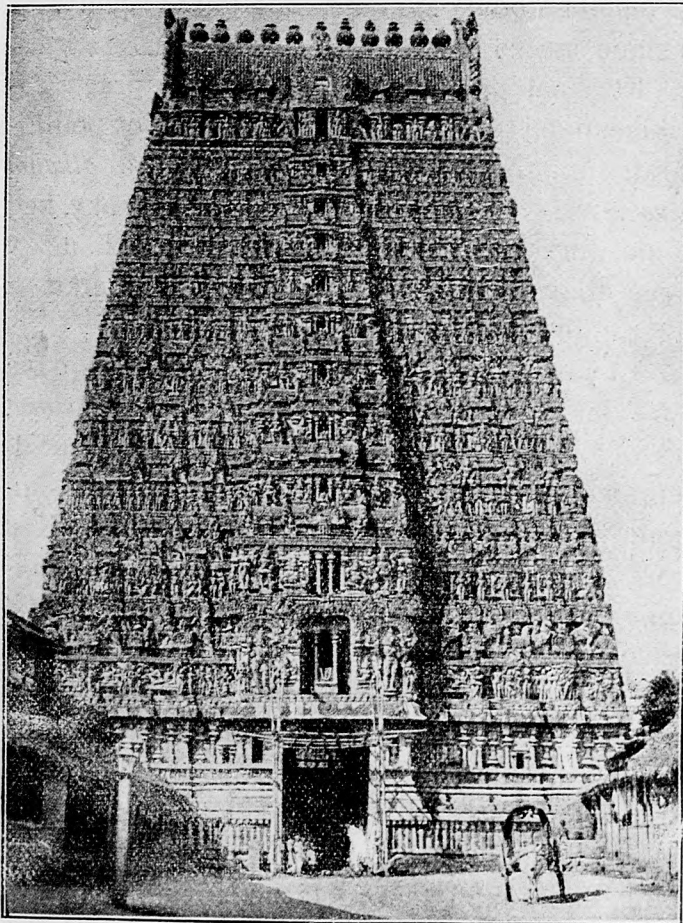
Či je to ale skutočne tak, že alkohol dáva silu? Je pravda, že alkohol, jako každá otrava, dráždi človeka, že oživí jeho sily už skoro celkom upádajúce — lež len na okamih, bo v skutočnosti *alkohol márne telesnú silu človeka*. Keď kto v práci ustane a v údoch svojich cíti unavenie, to je už znakom pre človeka, aby prestal pracovať, aby si odpočinul a skrze požívanie pokrmu nahradil tú silu, ktorú v konaní práce utratil. Jestli ale človek na miesto odpočinku alkoholom sa «potúži», vtedy nivočí telo, mrhá svoje sily, ktoré s alkoholom rozdráždi, až konečne prasknú a službu vypovedia. Aj ten ubohý konik, ktorý pod ťažkou fúrou ledva kráča a za každým desiatym krokom postojí, keď nemilo-

Boj kamzika s orlom.

Bombardovanie Drinápola.

Indický kostol s 12 poschodiami.

Nedávno zomrely arciknieža Rajner a jeho manželka.

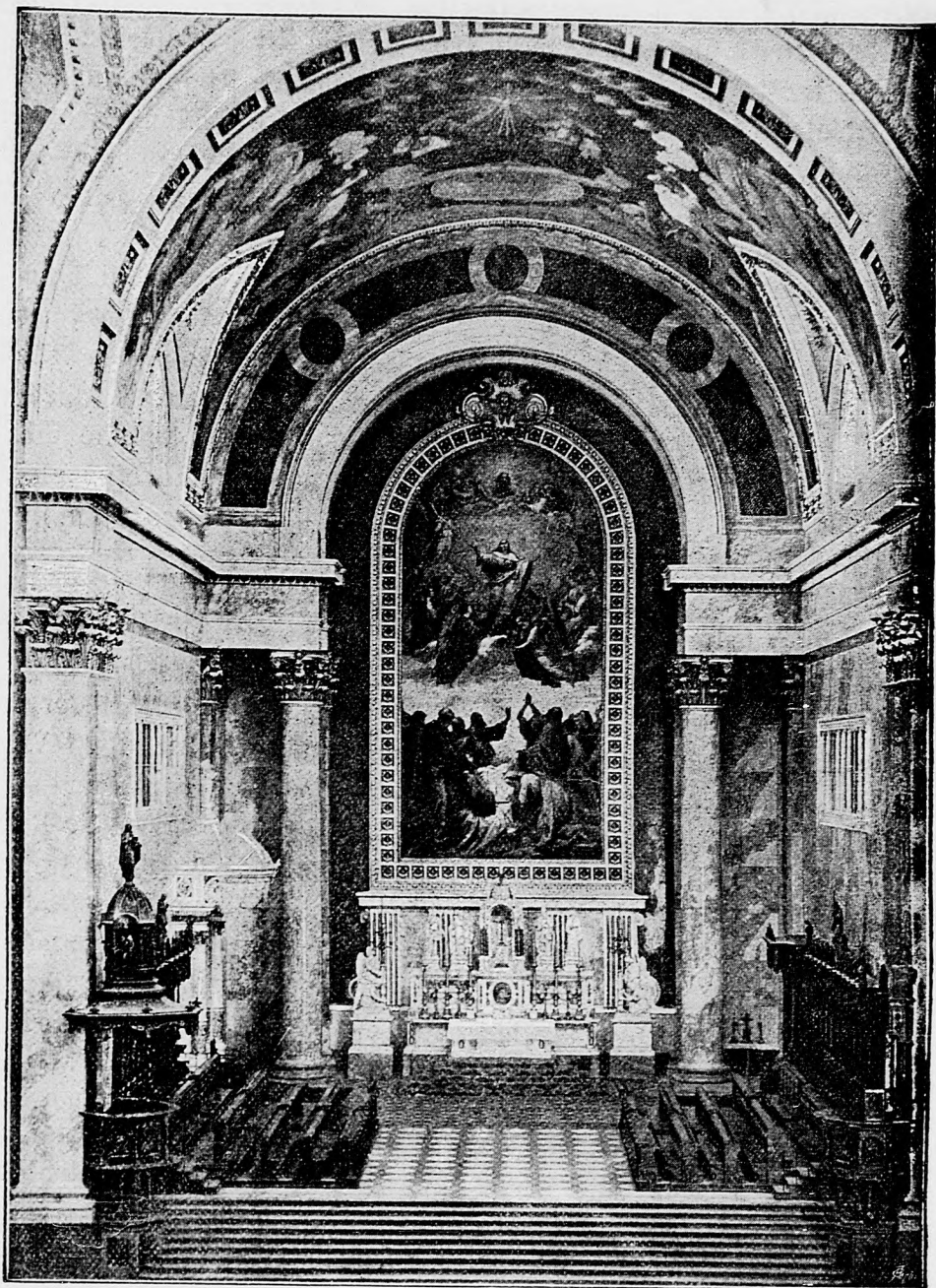
Bulharský hlavný vodca

Karol, k

Bulharskí hlavní vodcovia z kúmajú bojište pri Čataldži.

Hlavný oltár a svätina v ažiľky ostrihomske.

Karol, kráľ rumunsky.

Zásielka náhradných koní na bojište.

srdný jeho gazda nedá mu odpočinúť, lež vezme naň bič, vtedy chudiak soberie všetky svoje sily a fahá, lež jestli sa to viackrát opakuje, konečne mu zdochne priam pod tým posilňovaním, ktoré mu dodával s bičom. Ten bič posilňoval ho síce — lež tak, že ho k zdochnutiu priviedol; tak posilňuje a potužuje aj človeka pálenka!

(Pokračovanie nasleduje.)

Krvavé bitky na Balkáne.

Po pretrhnutí prímeria medzi balkánskymi spojenci a Tureckom Bulhari hneď začali bombardovať tureckú pevninu a mesto Drinopol. Prvá guľa padla v Drinopoli 3. februára večer o 8. hodine 7 minútach. Prvé bombardovanie trvalo do pol 1. hodiny po polnoci. O 5. hodine na úsvite bombardovanie sa znova začalo. Hrmenie diel bolo cítiť až po Mustafabašu, kde bombardovanie otriasalo okná. Bombardovali nielen pevniny, lež aj mesto, následkom čoho vypukol oheň v mnohých predmestiach a usmrtení boli i mnohí z obyvateľstva. Bulhari každodenne bombardovali Drinopol až do 10. februára, kedy bulharská kanonáda utichla a bulharské čaty z okolia Drinopola začaly sa utáňovať.

Na čataldskej čiare začala sa bitka v utorok 4. februára. Bulhari podpálili obec Čataldzaköi a chceli Turkov vylákať z ich opevnených pozícií a prinútiť k otvorenému boju, ale turecké čaty dostaly rozkaz, aby každému útoku vyhýbaly a obmedzovaly sa výlučne len na obranu. Srážky medzi bulharmi a tureckými dobrovoľníkmi trvaly do 9. februára, kedy Turci dostanú posilu, porazili Bulharov, tak že so ztrátou asi tisíc mužov a ich delostrelectva udajne prinútení boli opustiť okolie Čataldze.

Na poloostrove Gallipoli začal sa boj 5. februára. Bulharská jazda napadla turecké predné voje. Boje na polostrove Gallipoli sú veľkej významnosti, bo v tom pade, keby tu zvíťazili Bulhari, balkánski spojenci s obídením čataldskej čiary mohli by vtiahnúť do Carihradu. Tento plán však nemohli previesť Bulhari. V krvavých bitkách ktoré trvaly 9. a 10. februára konečne zvíťazili Turci.

Pri Janine Esád paša 10. februára zvíťazil nad čatami Grékov. V tejto bitke udajne padlo 1800 Grékov.

Spojená černoehorská a srbská armáda mesto Skutari začala znovu dobíjať 6. februára. Pri bombardovaní mesta a srážkach s tureckými čatami z oboch strán mnoho ľudí prišlo o život. Len v týchto krvavých bitkách do 10. februára padlo udajne šesť tisíc Černoehorcov a Srbov. Turecké čaty v druhej balkánskej vojne posial udajne dosiahli víťazstva. Velmoci chcú vyčkať, kým nová vojna bude rozhodnutá. Nová vojna sa len preto začala, bo mladoturecká vláda nechcela sa zriecť Drinopola. Keby ale obľahané mesto padlo, pre tureckú vládu ďalšia vojna stala by sa zbytočnou a vyjednávanie o pokoj mohlo by sa opäť započat.

Co nového v krajinskej politike?

Ministerpredseda Lukács znovu bol na výsluchu vo Viedni. Tentokrát previedol zas taký kúsok, nad ktorým pohoršíť sa musí celý vzdelaný svet. Bo či to neni na pohoršenie, že na predlohu uhorského ministerpredsedu za prvého mešťanosfu hlavného a kráľovského sídelného mesta vymenovaný je žid Franc *Heltai* (Heller). Budapešť je teda už skutočne Judapešť. Státisíce katolíckeho obyvateľstva hlavného mesta čo povedia na tento nový oflínok?

Tisza-Lukáčsová volebná reforma proti katolíckemu obecnstvu.

Tisza je zafatý kalvín. Nenávidí a opovrhuje katolíkov. Tisza ale nielen že sám je zafatým kalvínom, lež je aj vodcom kalvínov. Jeho moc, ktorú následkom hriešnej ľahostajnosti katolíckych voličov dostal do rúk, k tomu upotrebil, že jeho predlohou o volebnej reforme, státisíce *malých roľníkov, hoferov, hospodárskych robotníkov, malých priemyselníkov ozbíjať ide o volebné právo. Tieto státisíce sú ale sami čiročistí katolíci!* Táto predloha teda, ako to v úvodniku budúceho čísla dokažeme, namierená je doprosta proti katolíkom. Proti Tisza-Lukáčsovej predlohe a celej mungovskej bande už i z tejto príčiny do posledného dychu bojovať musí kresťanská ľudová strana. Millions ozbíjaných katolíkov musia prísť k ich volebnému právu. Tisza-Lukáčsová predloha už i pre tento attentát proti katolíkom, patrí na hnojisko.

Tisza vyzýva ku vražde.

Mungovci ochotne prijali zákon na sriadenie drábov v krajinskej snemovni. Tisza a Lukács sverbovali si už takých drábov z policajtov a žandárov. V parlamente sriadili im pohodlnú kasárňu a Tisza vydal pre nich osobitné stanov. Dľa týchto štatútov každý dráb okrem skvelej rovnošaty dostane dlhú šablu a revolver. Na Tiszov rozkaz, v smysle spomenutých štatútov proti renitentným vyslancom, drábi snemovne zakročif majú zbraňou. Tisza teda v jeho šialenosti i to môže rozkázať, aby dráby snemovne vyslancov opozície jednoducho vraždili.

Účinkovanie spojených stránok opozície.

Vyslancovia spojených stránok opozície takmer každý deň vydržiavajú zasadnutia a najviacej v klube kresťanskej ľudovej strany. K posúdeniu Tisza-Lukácsovej predlohy vyslané výbory onedlho hotové sú s ich prácou. Spojené stránky opozície za tým, krajinskému obyvateľstvu vo zvláštnom memorandume vysvetlia Tisza-Lukácsové hrozné attentáty na práva ľudu.

Mungovský výbor 40 členový za predsedníctva Khuena-Héderváryho a za prítomnosti Tiszu, každodenne zasedá a skoro bez každej poznámky prijíma paragrafy Tisza-Lukácsovej predlohy. Celá krajina vie, že neni takej nezákonitosti, ktorú by neschvalovali mungovci.

B E S E D N I C A.

Sluky.

Z poľovníckeho života.

Neviem, či ctený čitateľ mal príležitosť čakať na sluky, šnepfy tak z jary.

Taká postriežka je veľmi príjemná vec, najmä keď je príjemné počasie a jáger má nádej na zdarný výsledok. Musím podotknúť, že dobrý poľovník vychodí vždy len na isto, nikdy len tak «na zdarboh» — to robia len ľudia nezkúsení.

— Mój strýc — Pán Boh mu daj slávu večnú — na príklad nevracal sa domov nikdy bez koristi; jednu sluku doniesol iste, niekedy dve aj tri zastrelil, čo je pravda vzácuym dôkazom jeho poľovníckej zručnosti a jeho zrovna báječného šťastia.

Strýc mój bol nadlesným v mestečku L. na Horniakoch a bol známy v tamojších spoločnosťach, jako veselý chlap. Pre svoje šťastie na poľovačke mal mnoho nepriateľov, ale ešte viac priateľov, ktorí by sa boli

všemožným spôsobom radi dozvedeli, jako on môže vždy niečo zastrelif, keď druhý na príklad sluku ani nevidí.

Že je to nie s kostolným riadom, to si myslel každý.

Ale strýc vedel odolať všetkým nástrahám a zachoval svoju tajnosť; ba ani desiaty pohárik červeného vína, ktoré strýc mal veľmi rád, nerozviazal jeho jazyk, jestli sa ho niekto spýtal: «či sú sluky krátkozraké, či nedovidia?» alebo: «či sluky idú na písalku?»

Vtedy sa strýc významne usmial, vykrútil si fúzy, otvoril dobrácke ústa a — v nasledujúcom okamžení zmizol jedenásty pohár vína v útrobach poctivého poľovníka. Na to si oddýchnul, poobzeral sa po všetkých prítomných a zívnuť — to znamenalo uňho: idem domov!

Po jedenástom pohárikovi strýc obyčajne odchádzal domov z hostinca.

A tak marné byly všetky pokusy vyzvedeť jeho tajemstvo. Strýc aj ďalej prinášal svoje sluky, dve, niekedy aj tri...

Konečne mu dali pokoj.

Tu raz v kruhu denných hostí v mestskom hostinci povstal akýsi ruch. Bolo to v piatok po svätom Jozefovi. Nastalo pekné, jasné počasie; všetci hovorili o slukách a pozerali na strýca. Pán mešťanosta šepkal niečo do ucha mestskému notárovi, tento sa zas usmieval na mladého mestského lekára. Slovom niečo sa chystalo.

Strýc dopil svoj jedenásty pohárik a chystal sa k odchodu.

— Pojdete zajtra na sluky? — ozval sa mešťanosta.

— Pravdaže — odpovedal strýc.

— Vezmite ma sebou.

— Poďte; veľmi vďačne.

— Sú sluky isté?

— Trebárs desať.

Prítomní sa zdesili. To je hrozné — teraz ich už bude nosif po desať a oni sa nemôžu dožiť ani jednej. Len lekár sa usmieval.

— Teda dobre, — vraví mešťanosta — zajtra o pol šlestej!

— Stojí. Nazdar, pánovia!

Po odchode strýcovom prítomní hlavy sostrkli dohromady a čosi šepkali. Potom sa rozchádzali s veselým smiechom.

★

Na druhý deň večer o pol šiestej strýc dostal návštevu. Prišiel dľa dohovoru mešťanosta a mimo neho ešte lekár, notár, mestský pisár, učiteľ... Kte by ich vedel všetkých menovať! Prišlo ich deväť.

Strýc usmial sa trochu kyslo a tváril sa prívetive.

Veď včera hovoril o desiatich slukách! Na každého pripadne jedna.

Nemohol žiadneho odhovorif, išli teda všetci.

Od domu nadlesného do «velkej dubiny» nebolo ďaleko. Ta zaviedol strýc svojich hostí.

Každého zaviedol na «dobré» miesto a každému naložil, aby keď vystrelí išiel ku «starému dubu», kde sa všetci sejdú a potom pojdú spolu do hostinca na pohárik. Všetci sľúbili.

Nastalo čakanie.

Západ sa červenal. Les tichnul a drozd zamĺkol v ňom. Sošerilo sa. Najkrajší čas. Každý čakal napiate.

Konečne sa sotmilo a dosiaľ ešte žiaden výstrel! Poľovníci boli netrpezliví, oziabalo ich. Najviac trpel obstaraný mešťanosta.

— Sto hromov sa mu — zamrmlal. — Kto by fa vyčkával! S tým vystrelil svoju pušku do povetria a rýchlo uberal sa ku «starému buku».

Temer naraz došli na určené miesto a zastali tam s otvorenými ústami.

Na machu pri strome ležal celý venec — slúk! Desaf slúk!

Strýc stál opodial, usmieval sa a fajčil.

Od podivenia žiaden z nich nevládal prehovoriť.

Strýc usmieval sa ešte väčšmi, ale v tom náhle sa zľakol.

Mladý lekár nepozorovane sa priblížil k strýcovi, chytil jeho pušku a so smiechom ju ukazoval okolo stojacim. Cievy boly ani «sklo», puška nabitá! Strýc vôbec ani — nevystrelil!

Teraz sa všetci oddali do strýca.

— To je klam — kričali — my sme vystrelili do povetria, vy ste nestrielal, kde sa teda sluky vzaly? — Čo chcete pánovia — hájil sa strýc jako mohol — tu je desaf slúk!

— A jedna z nich má ešte «silko» na hrdle — hlásal lekár, ktorý si bol sluku lepšie obzrel.

Všetci sa rozosmiali. Teraz už bolo jasno, jako strýc prichodí k tolkým slukám!

Hájnik kládol silka a strýc nosil — sluky!

Pán Boh mu daj radosť večnú! strýc bol flgliar!

CHYRNÍK.

Jeho excellencia vysokodost. pán knieža-primas Uhorska a arcibiskup ostrihomský dr. Ján Csernoch v nedeľu 9. februára cez poludnie prijal slávnostné holdovanie zastupiteľstva mesta Ostrihoma. Z tejto príležitosti celé mesto ozdobené bolo zástavami. Večer malo byť osvetlenie celého mesta, pochod s faklami a serenáda. Za tieto ovácie však už vopred poďakoval sa a neprijal ich najdôstojnejší pán knieža-primas.

Chýry z biskupstva košického. Osvietený pán biskup dr. August Fischer-Colbrie 5. februára domov vrátil sa z Viedne, kde účasť bral pri posviacke vojenského biskupa Imricha Bjelika. Dr. Melchior Takács, praelát praemonštratských kňazov v katolíckom autonómnom kruhu 5. februára za prítomnosti početného obecnstva držal prednášku o múdrosti sv. evanjélii. V

ženskej gazdovskej škole mnišiek Uršulínok žiačky 2. februára usporiadaly muzikálny a literálny večierok, 4. februára ale fašiangovú zábavu. Tunajší vojenský pluk 3. februára akožto vo výročitý deň bitky pri Königsbergu, pri ktorej vyznačil sa nekdý a dostal meno železného pluku, odbavoval jubilárnu slávnosť, z ktorej príležitosti Ondrej Vágás vojenský superior a praepošt slúžil sv. omšu. — Anna Hascák za zvyčajných obradov 4. februára oblečená bola za mnišku sv. Dominika. Na domoveň sv. Jozefa opustených dietok darovali: Belizár Keczer farár obce Somos 10 kor., kongreganisti praemonštratského gymnázia a grófka Jakubová Zichy viacej kusov rúcha. Karol Szentiványi praepošt z Rátótu a Jozef Csárszky kaplán košický minulého týždňa s veľkým duševným úspechom sv. missie vydržovali v obci Hejeze, — *Gálszécs*: V tunajšom katolíckom kruhu na kruhovú knižnicu a na priemyselnú školu, horlivou pravotára Adalberta Szirmayho usporiadali fašiangovú zábavu, pri ktorej na spomenuté ciele sobralo sa 300 korún. Alžbeta Grieger vymenovaná je za učiteľku do obce Józsefhámar a Ján Kelemen dostal stanicu organista-učiteľskú v obci Vizsoly.

Z biskupstva spišského. Štefan Haluška dekan-farár z Oravky vymenovaný je za farára do Jablonky (Orava).

Chýry zo Šáriša. *Prešov*: Jezef Magyar hlavný notár mestský v katolíckom kruhu Rákócziho 9. febr. držal zaujímavú prednášku. Stoličný gazdovský kruh s podporou ministra orby na území šárešskej stolice v 36 obciach vydržiať bude gazdovské prednášky a v Košiciach cez 14 dní trvajúci hospodársky naukobeň usporiada pre vojakov honvédstva, Učiteľia konfessionálnych škôl doteraz nemuseli prispievať ku obecným farchám, dľa nového zákona však, ktorý im značne povýšif má platy, prispievať musia aj ku farchám obecným. Všetci štátni a stoliční úradníci dostanú rodinné poplatky na tri deti po 200 kor, Ponevác pri tomto zcela zabudli na obecných notárov, tí cítia sa byť ukrivdení a ich pravdu hľadajú cestou appellácie. Na pôdu ameríkanskú prítomne vystúpif môžu len tí, čo vedia čítať a písať. Pre dôroby tunajšieho ústavu slepých najbližšie otvoria sklep, čo k veľkému osohu posluži nielen spomenutého úsiavu lež aj obecnstva. Simon Hertzka pre domoveň slepých daroval kuchynské náradie.

Na čo sa obracajú katolícke kňazské majetky? Djakovský biskup dr. Ivan Krapac na sriadenie platu kaplánov a na kňazský penzijný fond svojho biskupstva obetoval 639 tisíc korún. Na vystavenie nového semenišťa dal už predtým 300 tisíc korún. — Jágerský arcibiskup Szmrecsányi na vystavné útraty r. k. školy v obci Balaton daroval 3000 korún. — Istý farár rábskeho biskupstva na osadenie saleziánov v Uhorsku daroval 1000 korún.

Chýry zo Spiša. V 5. čísle spomenutých 3000 korún osvietený pán biskup dr. Alexander Párvy daroval na opravné útraty nedeckého kostola. — V Novej Vsi minulého roku narodilo sa 307 detí, 157 chlapcov

a 150 dievčat asice rim. katolíckych 233, grécko katolíckych 6, luteránskych 32, kalvínskych 7 a židovských 18. Zomrelo 198 ľudí, 198 mužských a ženských tiež toľko. vyše 80 rokov malo 10. Sobášov bolo 58, katolíckych 41, evanjelické boly 3, židovských bolo 5 a miešaných 9. V Lubici narodilo sa 106 detí, z tých bolo katolíckych 87, evanjelických 15 a židovských 3; zomrelo 87 osôb. — Kubachský obyvateľ Michal Baran vezúc sa na cudzom voze domov z Poprádu, spadol z voza medzi kolesá a tak ťažko bol ranený, že ešte toho samého dňa zomrel. — Ondrej Kovács zo Sádku vraciac sa domov v opilom stave, spadnul v obci do jarku kde ho našli ráno zamrznutého. — Novovesská lovecká spoločnosť viac chudobných detí tamojších ľudových škôl ošatila v cene 300 korún; to isté učinil spolok «Priateľ dietok» v Kézmarku v cene 400 korún. Minister výučby obidvom spolkom vyslovil svoje uznanie a poďakovanie. V Podolinci 25. januára Jozef Šcenešni s britvou podrezal si hrdlo a zomrel. — Švedlérsko-starovodský pomocný spolok nemocných rozdelil, 1953 korún. Údov má 200. Majetok jeho obnáša 3090 korún. — Švedlérského rychtára Michala Langermana pokutovali na 1000 korún peňažnej pokuty pre prechmaty zpáchané pri obecných stavaniach. Úradovať môže i naďalej. — V Smokovciach dľa ostatného výkazu bolo doteraz 422 zimných hostí a v Tátraszépľaku 113. Vo Vysokých Tatrách vystavili vlani turistickú cestu od Felkanského plesa ku trom Slavkovským plesom. Cesta je dva kilometre dlhá a stojí 1000 korún. Toho roku vystavia cestu od troch Slavkovských plesov až na Kozí Kameň. Pri kozom kameni nová cesta síde sa s tou turistickou ktorá vedie na Tarajku a do doliny Tarpatak. Felkanská dolina pride teda ešte toho leta s Tarpatakom do bezprostredného spojenia. — V Magure 4. februára zmiznul všetok sneh a nastal jarný čas.

Vlamači na parížskom byte Bélu Rakovszkyho. Z Paríža došiel chýr, že zloději vlámali sa do bytu uhorského ablegáta Bélu Rakovszkyho a ukradli moc drahocenných vecí.

Krv Martina Luthera. Ako z Berlína oznamujú, luteránsky farár menom Luther, zastrelil sa v Bochume. Samovrah bol rovným potomkom Martina Luthera.

Mrtvola na hradskej. V chotári obce Kisélesd, blízko Baňskej Bystrice manželku mestského lesného hájnika Ignáca Sásika, jedného rána našli mrtvú na hradskej, na hlave mala veľkú ranu. Ešte nevedno, čo sa s ňou stalo.

Ochrana katolíckych dietok v nitrianskom biskupstve. Z Nitry oznamujú: V tunajšom kat. kruhu 26. jan. krajinský organizátor ochrany kat. dietok Daniel Keményfi držal prednášku o ochrane kat. dietok. Na čelo spolku ochrany kat. dietok biskupstva, nitrianskeho osvietený pán biskup postavil duchovného správcu semeníša dr. Štefana Bezáka, ktorý aj doteraz na tomto poli dosiahol už veľké úspechy. Doteraz už mnohí vstúpili do diecesánskeho spolku ochrany dietok s milodarmi 1023 korún.

Jako si vystahovaleckí agenti pomáhajú? Z Košíc oznamujú, že kapitán pohraničnej polície v Bardijove vystahovaleckých agentov, ktorých zatkli v Abauji a v Šariši, odsúdil na 100—200 korún peňažnej pokuty. Proti výroku povereník štátneho zastupiteľstva podal námietku pre nekompetentnosť, lebo dľa neho záležitosť patrí pred prešovského policajného kapitána. Z vyšetrovania vysvitlo, že aj železniční konduktori pomáhajú vystahovaleckým agentom tak, že na pohraničnej stanici na protejšej strane, vypustia z vlaku vystahovalcov, ktorí potom nepozorovane vysadnú na rakúsky vlak. Jedon kulhavý agent v sudoch prevážal vystahovalcov cez hranicu, niektorých chlapov preobliekol za ženské a niektorým vymenil železničné karty na I. triedu. Stalo sa aj to, že pod spôsobom nábožných pútnikov, pod kostolnými zástavami celý rad vystahovalcov dostal sa za hranicu. Napriek najprísnejšiemu dozoru vystahovateľstvo na Horniakoch povážlivo vzrastá.

Kachom nakazeni ľudia. Do kečkemétskej nemocnice priviezli 18ročného gazdovského paholka Franca Hornyika, o ktorom lekári o niekoľko dní ustálili, že je ťažko chorý na sopľavú nemoc. Správa nemocnice vec oznámila žandarmerii, ktorá na pustatine gazdu nakazeného paholka Gábora Nagya zaviedla vyšetrovanie. Nagy mal 8 koní a z týchto štyri naskutku zabili, lebo sa dokázalo, že osopľavely. Nagyovi prv, než by vrchnosť bola prišla k nemu, jedon kôň vyhynul. Gazda kožu tohoto koňa predal a túto kožu teraz hľadajú. Franc Hornyik v nemocnici zomrel. Novšie dostal sa do nemocnice aj 11ročný vnuk Gábora Nagya, ktorý tiež ochorel na kach a jeho stav je beznádejný. Kečkemétska vrchnosť porobila ďalekosiahajúce poriadky, aby sa nákaza nešírila.

Keď sa rušňovodič opije. Alexander Magyar bol rušňovodičom na čiare Eperjes—Bártfa. V sobotu Magyar do Prešova viedol vlak, ktorý na stanici Magyarraszlovic za dlhší čas stál. Bola veľká zima, preto si Magyar trochu viac vypil, ako koľko by bol sniesol. Vlak sa pohol, ale Magyar na ceste zaspal tak, že od stanice Kapi do Prešova sám náčelník stanice Kapi bol prinútený vlak viesť. Keď sa Magyar v druhé rano vytrezvený zobudil, zastrelil sa od haňby. Oplakáva ho vdova a drobné siroty.

Každý hospodár, prv než by kdekolvek objednal si potrebné motor stroje, nech vo vlastnom záujme s úplnou dôverou obráti sa na motorovú, po celej krajine známu fabriku Ludvika Kállai-ho, *Budapest, VI. Gyár-utca 28*, kde za najlepšie uznané motor mlatiačky k dostaniu sú i na čiastočné zplácanie.

Kresťanský svetový názor je blahonosný bez výmenky pre každého.

Felsőtölgyes (Trenč. stol.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus. Vefactený pán redaktor! O našej obci zriedka čuť dačo vo svete, preto som sa chytil pera, aby som ja niekoľko riadkov napísal do nášeho Kresfana.

Naša obec leží medzi vrchami asi na osem kilometrov od Illavy. Posiaľ nazívali sme tu spokojne a v vajväčšom poriadku. Minulé fašiangy však na dlhé časy ostanú v pamäti nielen nám, lež aj našim dietkam. Vtedy sme sa totiž dozvedeli, že náš milovaný duchovný otec Ignac Diera ml. musí nás opustiť, aby zaujal inú faru, ktorú mu jeho vrchnosť vykázala. Tento chýr náramne zarmútil nás všetkých, bo on skutočne staral sa o nás nielen ako dobrý pastier o svoje ovečky, lež aj ako pečlivý otec o svoje dietky. Keď pred 15 rokami ku nám prišiel, nemali sme poriadnej školy a náš kostol bol celkom ošarpaný. Čo viac, nemali sme ani obecného domu a náš ubohý ľud bol zcela zanedbaný. Náš pán farár ale neunávenou prácou do poriadku priviedol našu školu a kostol nám tak opravil a ozdobil, že sotva má páru v celom okolí. Na kostol dal nám síce podporu náš osvietený pán biskup, ponevác to ale nesiahalo, museli sme si peňaze požičať a pre chrám boží pečlivosťou pána farára zaopatřili sme si tri oltäre, kazateľňu a organ. Že máme obecný dom, to je tiež zásluhou nášho pána farára, Otcovsky staral sa on aj o naše hmotné zveladenie, Založil nám potravný spolk, ktorý teraz vstave je splácať dlh, ktorý sme zdvihli na kostol. Založil nám ďalej úverkový spolk, ktorý pre náš ľud veľmi prospešne účinkuje. Vykonal on však pre nás ešte viacej, keď od pántva a od jednej židovskej familie kúpil role a tie za lavné ceny rozdelil medzi tými, čo k svojej výžive nemali potrebných pozemkov. Za tieto veľké dobrodenia nikdy sa nemôžeme odslúžiť nášemu pánu farárovi, ktorý opúšťa nás včul k nášemu nevýslovnému žiaľu. Vyzývame preto jeho nových farníkov z Turzovky, aby ho ctíli, vážili a milovali, rady jeho vo všetkom nasledovali tak ako my. Ak vrele sme my milovali nášho duchovného otca, toho znakom je, že 2. februára, keď sme slyšali, že nás musí opustiť, chlapi, ženy a školské deti nahlas nariekali. Náš dobrý, milovaný duchovný otec aby nás potešil, sľuboval nám, že na nás pamätať bude v každej jeho sv. omši, my ale neprestaneme prosíť Pána Boha, aby mu udelil ráčil hojnosti milosti, stáleho zdravia, dlhého života a po smrti kráľovstva nebeského. V mene celej farnosti

K. A., gazda.

Z Chynorán.

Pochválen Pán Ježiš Kristus! Vefactený pán Redaktor! Ráče prosím tento môj krátky dopis uverejniť v našom «Kresfane».

S radosťou je naplnené srdce moje, keď takú udalosť môžem uverejniť, ktorú tak ľahko nezabudneme. Dňa 18. januára popoludní totiž prišli ku nám traja velební páni misiónári z radu Redemptoristov (z Mo-

ravy). Túžebne sme ich očakávali. Na železničnej stanici v mene farníkov pozdravil ich gazda Ján Terlanday. V nedeľu ráno velebných otcov misiónárov predstavil nám slávnostne náš pán dekan Ignác Wohland a na ich účinkovanie prosil od Boha hojné požehnanie. — Do týždňa nás vyučovali tito horliví mužovia. Mnoho pekného sme očuli od nich, bár by sme to aj všetci nasledovali.

Sv. missie zakončené byly v nedeľu 26-ho s posviackou sv. misiónárskeho kríža. Na processii z tej príležitosti vydržievanej súčasnilo sa asi 4000 veriacich. Mnohí prišli aj z okolia. Jakú duševnú radosť mohol cítiť náš pán dekan, ktorý nám toto všetko pripravil, ktorý nehľadel na veľké práce a ustávanie s tým spojené, ktorý jak dobrý duchovný pastier, pred očami má len naše dušné spasenie a náš dobrobyt tu na zemi. A akou radosťou a povďačnosťou naplnené sú naše srdca ku nášemu dobrému pastierovi, ktorý týmito sv. missiami nejedného z nás upevnil vo viere, pozbavil hriechov a priviedol k večnému spaseniu!

O bár by nebola márna táto práca misiónárska! O bár by sa zakorenily medzi nami tie mravy, ktoré nám hlásali. Toto bý bolo najskvelejším znakom povďačnosti k nášemu duchovnému otcovi, ktorý len za tým dychtí, aby nás priviedol k večnému spaseniu, ako aj my z ceheho srdca len to si žiadame, aby ho Boh v stálom zdraví ešte cez mnohé roky medzi nami udržať ráčil.

Jeden Veriaci.

Nová Ves (Spiš).

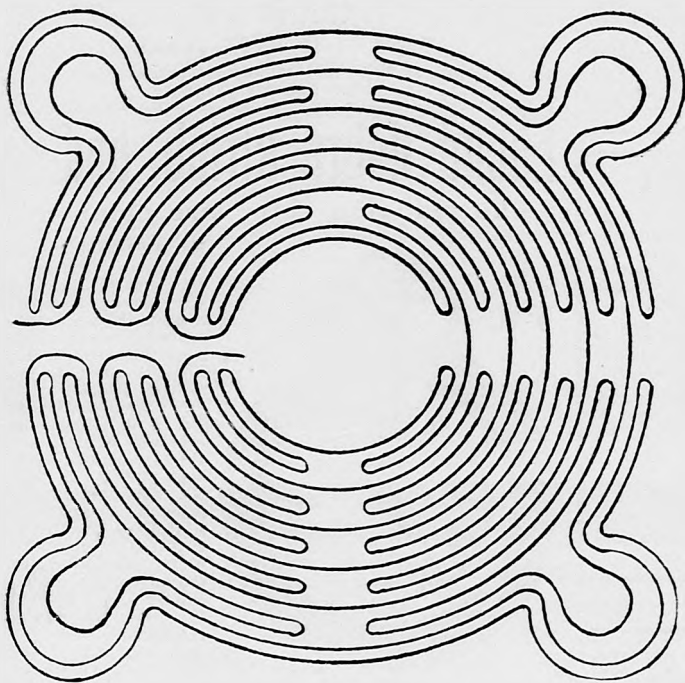
Pochválen Pán Ježiš Kristus! Ctený pán Redaktor! Prosím o laskavé uverejnenie mojich niekoľko riadkov v našom Kresfane.

Novovesský Katolícky Kruh svoje ročné riadne shromaždenie v prítomnosti početných členov vydržieval 26. januára. Shromaždenie otvoril predseda dr. Franc Rolny miestny opát-farár s peknou rečou. Potom tajomník Georg Kalmár prečítal svoju zprávu o minuloročnom účinkovaní kruhu. Prednášiek lanského roku držali osem asice: kanonik dr. Martin Pirhalla «O cechoch», čestný kanonik Ján Brežňak «O reholných rádoch», vikár Matúš Pajdušák «O novovesskej starej mestskej nemocnici», štátny učiteľ direktor Kolo-man Berwaldsky «O bojovných pohyboch na území spišskej stolice za časov Franca Rákóczyho II.» (dve prednášky), Matúš Pajdušák «O ženskej otázke» Alexander Merz «O budúcich výhodách gemersko-spišskej železnice» a opatrovateľ sirotinca Georg Kalmár «O ochrane dietok». Kruh spočíta teraz 250 riadnych a 40 podporujúcich údov. Minuloročný príjem kruhu obnášal 6484 kor., výdavok ale 3141 kor. S koncom roka mal kruh v majetku 3342 korún. Za tým nasledovala voľba úradníkov. Vyvolení sú: za predsedu opát-farár dr. Franc Rolny, za spolupredsedu lekár dr. Anton Teschler za jednatelského predsedu vikár Matúš Pajdušák, za

podpredsedu redaktor Julius Telléry, za tajomníka opatrovateľ sirotinca Georg Kalmár, za notára štátny učiteľ Michal Gulyás, za pokladníka riaditeľ mestskej kancelárie Jozef Boldrini a za knihovníka kaplán Béla Pataky. Na zveladenie knižnice kruh odhlasoval 100 korún a spolu uzavrel, že vstúpi do spoločnosti Jozefovej za zakladajúceho úda s 25 korunami.

Jeden úd.

Hlavylámka.

Blúdna cesta.

Odkazy redakcie.

F. K. K. Pekne ďakujeme za poslaný článok. Istotne príde v budúcom čísle. — O. H. Č. Objednané číslo odoslalo vám vydavateľstvo. — G. H. N. Svrchovaný čas je, aby ste u vás zorganizovali Katolícku ľudovú Jednotu. Čo bude z vašeho ľudu, keď sa on nestaráte. I. O. C. U vás ešte vždy všetko spí. Prečo nedúrite vašeho poslanca, aby prišiel k Vám účtovať. Veď vám sľúbil slobodné volebné právo, teraz ale sedí a pije v Tiszovej bande.

Vyzvanie k predplateniu.

Predplatná cena:

na celý rok 4 koruny,
na pol roka 2 koruny,
na štvrt roka 1 koruna.
Do Pruska: na celý rok 6 korún.
Do Ameriky: Na celý rok 8 korún.

Administrácia Krestana.

Obchodná týždenná zpráva.

V Budapešti, 11. februára.

Úradne značené ceny za 100 kilogrammov.

Pšenica tiská, nová	---	---	---	---	kor.	23:10—23:75
„ stolnobelohradská, nová	„	„	„	„	„	22:95—23:55
„ peštianska, nová	---	---	---	---	„	23:00—23:65
„ banátska, nová	---	---	---	---	„	23:45—24:25
Raž prvotriedna	---	---	---	---	„	19:25—19:45
„ druhotriedna	---	---	---	---	„	19:05—19:25
Jačmeň nový, prvotriedny	---	---	---	---	„	18:40—19:00
Ovos prvotriedny	---	---	---	---	„	21:00—21:80
„ druhotriedny	---	---	---	---	„	20:00—20:50
Datelinové sáme, červená datelina	„	„	„	„	„	200:00—210:00
„ „ lucerna	---	---	---	---	„	110:00—136:00
Otruby drobné	---	---	---	---	„	12:00—12:26
„ hrubé	---	---	---	---	„	12:00—12:20

Múka pšeničná:

č.	0	1	2	3	4	5	6
K.	17:60	17:30	17:00	16:70	16:20	15:80	15:20

č.	7	7½	8
K.	14:80	13:80	10:40

Za 50 kilogrammov i s vrecom.

Strova:

Šošovica čistá	---	---	---	---	---	kor.	36:00—56:00
Hrach lúpaný	---	---	---	---	---	„	30:00—32:00
Hrach nelúpaný, čistý	---	---	---	---	---	„	30:00—32:00
Rasca (kmín)	---	---	---	---	---	„	81:00—81:00
Mak	---	---	---	---	---	„	135:00—136:00
Ľukurica	---	---	---	---	---	„	18:30—18:60
Konopné sáme	---	---	---	---	---	„	29:50—31:00
Proso	---	---	---	---	---	„	---
Fazula strakavá	---	---	---	---	---	„	25:00—26:00
Fazula veľká biela	---	---	---	---	---	„	22:00—23:00
Zemiaky (hornouhorské) biele	---	---	---	---	---	„	6:20—6:50
„ „ ružové	---	---	---	---	---	„	8:40—9:00
„ „ žlté	---	---	---	---	---	„	8:00—11:10

Za 100 kilogrammov.

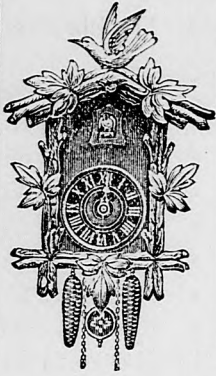
Mäsité články:

Sviňská masť budapeštianska	---	---	---	---	---	kor.	159:00—160:00
Slanina mestská 4-kusová	---	---	---	---	---	„	128:00—29:00
„ „ 3-kusová	---	---	---	---	---	„	139:00—140:00

Koloniálny tovar:

Petrolej fiumánsky, krištálový	---	---	---	---	---	kor.	45:00—46:00
„ „ White-Star (***)	---	---	---	---	---	„	40:00—40:00
Cukor v klobúkoch	---	---	---	---	---	„	84:00—84:50
„ kockový	---	---	---	---	---	„	88:50—89:00
Spiritus denaturalisovaný, ku priemyselným účelom jeden barill	---	---	---	---	---	„	64:50—65:00

Kukučkové hodiny K 8.50

Číslo 4453 pekné rezaný šild s ozdovou vtáka, číslice z kostí, volá hlasne hodiny a polhodiny, 32 cm. výšky, komplet s 2 bronzovanými pondusami, presne regulovaný I-a škótsky stroj K 8.50. — Číslo 4598 najlacnejšie kukučkové hodiny pekná rezaná bez nakladu vtáka K 7.50. S bohato rezaným štítom s iclenom alebo s veveričkou K 10.—11.50, 13.—15.50. Za každé hodiny 3 ročná záruka na pisme.

Ziadne riziko, výmena povolená, alebo návrat peňazi. S poštovou dobierkou alebo pri predbežnom zaslaní peňazi rozposiela prvá dielňa na hodiny

HANNS KONRAD
cis. a král. dvorný zásielca
Brüx. číslo 3342. (Čechy).

Bohato illustrovaný hlavný cenník s vyše 4000 vyobrazeniami na žiadosť posliela sa každému zdarma a franko.

Liptovská brindza.

V terajších drahých časoch v každej damčnosti ku najzvláštnjším potravným článkom patrí liptovská brindza.

Prvá dielňa liptovskej brindze

FILIP PEVNÝ v Lipt. Sv. Mikuláši

založena r. 1873. rozposiela liptovskú brindzu v balíčkoch po 5 kilo. Najfajnejšiu desert brindzu K 7.60. I-a. Liptovský syr K 5.70. I-a. Potravný syr K 5.70. II-a. Potravný syr K 5.20. Zásielky franko ku každej železničnej stanici. — Podrobné prospekty a plakáty na žiadosť franko a zdarma

Na predaj

majetok pol hodiny od Bánoviec vzdialený, pozostáva z 57 jochov oraného pola. Z tohoto je 8 jochov ľúk a pasienok a 7 jochov smrekovej hory. Dalšiu zprávu podáva Gabriel Benyácska. Ribény, Trenčianska stolica.

Na predaj

hostinec, mäsiarstvo, obchod s miešaným tovarom. Obec leží blízko Prešporka, má 1300 obyvateľov. Krestana krémára v obci není, ba mäsiara žiadneho ani v susedných obciach. Veľký dvor, pekná zahrada. Cena len 16.000 kor. Blížšie zprávy podáva Štefan Danihel, r. k. organista-učiteľ. Széleskut, Prešporská st.

Ohlas a upovedomenie.

Dávame úctopne na vedomosť ctenému obecnstvu, že naša šporkassa od roku 1913. I. Januára začnúc od vkladov do šporkusse 4 1/2% úroky, teda bez všetkého odtiahnutia, platíť bude.

Directia
Poprad-Felkanskej Šporkassy
v Poprade.

Lacné česke perie!

5 kilo nové tmavé driapané 9.60 K, lepšie 12 korún. Biele mäkké, jak páper 18 K, 24 K. Biele ako snah mäkké jak páper, drapané 30,

36, 42 K. — **Metove posteje.** A červeného cinovatu 1 dobre naplnená perina, alebo 1 zpodná perina 130 cm. dlhá, 116 cm. široká K 10.—, 12.—, 15.—, 18.—, 2 metre dlhá, 140 cm., široká K 13.—, 15.—, 18.—, 21.—. Poduška 80 cm. dlhá 58 cm. široká K 3.—, 3.50, 4.—, 90 cm. dlhá, 70 cm. široká K 4.50, a 5.50. Krom toho shtovujeme vo veľkosti dia vole. Trojdielovú srstennú matrac na jednu postel K 27.—. Lepšej jakovosti K 33. Zásielky vyše 10 korún franko s poštovou dobierkou. Výmena a navrátenie dovoluje sa pri náhrade porta. **Benedikt Sachsel, Lobes 134.** pri Pilsen (Čechy).

ZDARMA

a franko na žiadosť dostane každý mój hlavný cenník so 4000 vyobrazeniami každého druhu v domácnosti potrebných predmetov a prežitostných darov.

HANNS KONRAD
cis. a král. dvorný zásielca
Brüx, číslo 3375. (Čechy)

Niklové vačkové hodinky K 4.20. Strieborné hodinky K 8.40. Niklové budičky K 2.90. Pendlové hodiny K 8.50. — Hodiny s kukučkou K 8.50. Husle K 5.50. Harmoniky k fahaniu K 5.—. Revolver K 6.—. Pro Ručné práce predmety z kože z ocle v najbohatšom býbere.

Najlepší český prameň k objednávaniu.

Lacné perie na postel 1
1 kg. sivé dobré drápané 2 K, lepšie 2 koruny 40 hal.; prima polbiele 2 koruny 80 halierov; biele 4 K, biele páperové 5 K 10 h.; 1 kg veľmi fajne, ako snah biele, drápané 6 K 40 h., 8 K.; 1 kg. papierie, sivé 6 K, 7 K; biele fajnové 10 K; najfajnejšie papierie z prs 12 K. Pri oblednani 5 kg. franko.

Hotové posteje
z hustej tkniňy červeného, modrého, bieleho alebo žltého nankingu, 1 perina. 180 cm. dlhá 120 cm široká s dvomi podhlavkami, každý 80 cm. dlhý, 60 cm široký naplnený novým, sivým, veľmi trvácim mäkým perim 16 K; polpapierie 20 K; papierie 24 K; jednotlivé periny 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; podhlavky 3 K, 3 K 50 h., 4 K. Periny 200 cm. dlhé 140 cm. široké 12 K, 14.70 K, 17.80 K, 21 K. podhlavky 90 cm. dlhé 70 cm. široké 4.50 K, 5 K, 5.20 K, 5.70 K. Spodné periny z pevného vrážkovaného grádlu 180 cm. dlhé, 116 cm. široké 12.80, 14.80 K. Vývez s postovou dobierkou od 12 K počnúc franko. Výmena alebo návrat dovolené. Za nezopovedné návrat peňazi obšírný cenník zdarma a franko.

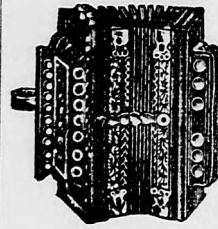
S. Benisch v Deschenitz č. 826., (Čechy.)

Dobré harmoniky K 5.—.

Odpredané viacej ako 200.000.

Ziadne riziko!

Zámena povolená alebo návrat peňazi.

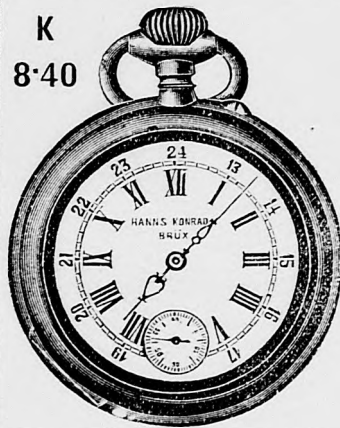
Číslo 800 3/4 10 tastiek, 2 registre 28 hlasov, veľkosť 24x12 cm K 5.—
Číslo 654 3/4 8 tastiek 1 register 24 hlasov, veľkosť 23x14 cm. K 5.40
Číslo 805 3/4 10 tastiek 2 registre 50 hlasov, veľkosť 26x14 cm. K 6.40
Číslo 663 3/4 10 tastiek 2 registre 50 hlasov, veľkosť 31x15 cm. K 8.—
Číslo 685 2 10 tastiek 2 registre 50 hlasov, veľkosť 28x16 cm. K 9.50
Školka k samoučeniu na každej harmonike zdarma.
Zasiela s poštovou dobierkou c. a k. dvorný zásielca

HANNS KONRAD, Vývozný dom
Brüx číslo 3345. (Čechy).
hudebných nástrojov

Hlavný cenník so 4000 vyobrazeniami na žiadosť posliela sa každému franko a zdarma.

Lacné dobré strieb. hodinky ako vianočné dary pre chlapcov.

K 8.40

No. 4129 echt strieborné remontoar hodinky, so štemplom cis. kr. münzového úradu, s emailovaným číselníkom, s ručičkou sekúnd, presne regulované, s dobrým závorom K 8.40. No. 4130 podobné šarnírované hodinky, v lepšom vyhotovení K 9.50. No. 4151 s duplovaným závorom K 12.50. — No. 4101 s anker strojom, Roskopf systém K 12.80. — No. 4095, s pôvodným Adler Roskopf strojom K 14.50. — No. 4181 echt strieborné remontoar hodinky s duplovaným vrchnákom, emailovaným číselníkom, I-a strojom na 15 Rubin kameňoch, s ručičkou sekúnd, presne regulované K 16.50. Všetky hodinky sú náležite vy-

probované. Trojročná záruka na pisme. S pošt. dobierkou zasiela prvá dielňa hodin

HANNS KONRAD,
cis. a král. zásielca Brüx, číslo 3337. (Čechy.)

Hlavný cenník so 4000 vyobrazeniami na žiadosť každému posliela sa zdarma a franko.

Rušeň!

!! S 18 prvými vyznaceniami !!

Ludvik Kállai motor dielna

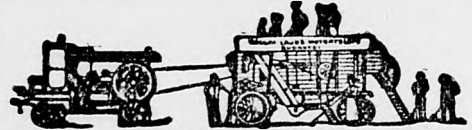
Budapest, VI. ker., Gyár-utca 28. szám.

Odporúča najvreliej Ludvika Kállai

elektrické benzínokomobil stroje ku mlaťbe

s dvojím vystrojením ku čisteniu.

Uplná záruka za výborné mlátenie.

!!! Jedina novota !!!

Najjednoduchjší a najdokonalejší mlaťobny stroj prítomnosti
Bez strojníka lahko k vedeniu bar ktorým gazdom aj medzi domami slamou krytými.

Osobytná trieda pre stroje poľného hospodárstva ako: parostroje, mlyny, rajtare, stroje k mláteniu a ku siatiu atd.

Ludvika Kállai, ktoré sa v našej vlast najlepšie podarili.
Cenník s obrázkmi na žiadosť zdarma a franko.

Rušeň!